

Dějepis – samostatná práce do sešitu do pátku 5. 6. 2020

- opisuj do sešitu, doporučuji přečíst text v učebnici (str. 98 –102)

Československo v 60. – 80. letech 20. století

- **Počátek 60. let:** krize komunistického režimu: ekonomické problémy, snaha o svobodnou demokratickou společnost a o uznání základních lidských práv a svobod
 - ▶ **kritika poměrů v ČR** – i z řad členů komunistické strany
 - ▶ ve vedení státu 2 skupiny politiků:
- **1. reformní komunisté** – snaha o reformu ekonomiky a nedemokratických poměrů v zemi, včetně obnovy soukromého podnikání, v čele: **Alexandr Dubček**
- **2. komunisté stojící proti reformám** - hlavně **Antonín Novotný** – prezident, nejvyšší člen komunistické strany
- **Leden 1968** - změny ve straně: odstupuje A. Novotný
 - ▶ nejvyšší muž komunistické strany: **Alexandr Dubček**
 - ▶ prezident: **Ludvík Svoboda**
 - ▶ začíná **Pražské jaro – leden – srpen 1968**: období změn a snah o obnovení demokracie
 - ▶ schválen Akční program KSČ (= plán reform...), zrušení cenzury, otevření hranic na Západ, ekonomické reformy, osvobození politických vězňů,....
 - ▶ **Od června 1968 – Sověti** z obav, že by mohli ztratit ČSR ze svého vlivu, začali zpracovávat plány na vojenské řešení situace v ČSR → země Varšavské smlouvy se dohodly na vojenském zásahu s cílem ukončit reformní proces v ČSR
 - ▶ **noc z 20. na 21. srpna 1968**: vojska 5 států Varšavské smlouvy (SSSR, Bulharska, NDR, Polska, Maďarska) překročila československé hranice → došlo k **okupaci Československa**

- ▶ **vojenské potlačení reforem v ČSR**
- ▶ představitelé reforem (v čele A. Dubček) odvečeni do Moskvy → zde přinuceni podepsat **Moskevské protokoly** (= souhlas s dočasným umístěním sovětských jednotek na území ČSR)
- ▶ **Pražské jaro skončilo**

Doporučuji ke zhlédnutí:

<https://www.slavne-dny.cz/episode/831212/den-okupace-ceskoslovenska-vojsky-varsavske-smlouvy-21-srpen>

Období normalizace (1968 – 1989)

Po srpnu 1969 – období normalizace = návrat poměrů v ČSR před začátek reforem (před leden 1968)

- zpočátku klidný, ale živelný, odpor prostých lidí proti okupaci sovětských vojsk (vtipy na Rusy, protiruské nápisy,...) → sovětská armáda u nás zůstala do roku 1989
- **leden 1969 – upálil se Jan Palach** – na protest proti sovětské okupaci

Doporučuji ke zhlédnutí:

<https://www.slavne-dny.cz/episode/547775/den-kdy-se-upalil-jan-palach-16-leden>

- návrat totality: z vedení komunistické strany byli odstraněni reformní komunisté v čele s A. Dubčekem,
- prezident: **Gustav Husák (1975 – 1989)**
- odstraňování příznivců reforem z významných postů v KSČ, ze školství, z vědy, z kultury, z řídicích postů,..
- obnovena cenzura, uzavření hranice se Západem
- zřízena Státní bezpečnost (= tajná policie) – pronásledovala ty, kteří nesouhlasili s režimem
- režimem, vydávali ilegální časopisy (samizdaty) a zakázané knihy, udržovali kontakty s emigranty,...nejvýznamnější: **Václav Havel**

1977 – vydalo hnutí Charta 77 prohlášení → výzva komunistickému vedení, aby opravdu dodržovalo lidská práva

- **chartisté** = často věznění, vyhazování z práce,postupně hlavní opozice proti komunistickému režimu

